

Idealny kandydat na prezydenta miasta, burmistrza lub wójta gminy

Najważniejsze, według respondentów, cechy
idealnego prezydenta miasta, burmistrza, wójta

Reprezentant różnych mniejszości

Reprezentant większości zamieszkującej dane miasto/gminę

Długoletni mieszkaniec danego miasta/gminy

Człowiek znający i rozumiejący
problemy zwykłych ludzi

Człowiek uczciwy, nieprzekupny

**Człowiek kompetentny, z odpowiednimi
kwalifikacjami**

Osoba z doświadczeniem w pracy samorządowej

Niezależny kandydat, niezwiązany z żadną partią polityczną

Człowiek spoza istniejących układów, niezwiązany
z dotychczasowymi władzami miasta/gminy

Aktywny członek partii politycznej

Trudno powiedzieć

Badani mogli wskazać dwie cechy

Badanie „Włodarze” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI) w okresie od 12 do 15 lutego 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000)

W związku ze zbliżającymi się wyborami samorządowymi, zapytaliśmy Polaków o ich ideał kandydata na prezydenta miasta, burmistrza lub wójta gminy¹. Stworzyliśmy listę cech, niekiedy kontrastujących ze sobą, które mogą mieć osoby kandydujące w wyborach do rad gminy, powiatu i na stanowisko wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W pierwszej kolejności badani określali na skali od „Bardzo ważne” do „W ogóle nieważne”, na ile, ich zdaniem, każda z cech jest pożądana. Następnie respondenci mogli wybrać z tej samej listy maksymalnie dwie najważniejsze cechy idealnego prezydenta miasta, burmistrza lub wójta gminy.

Zdecydowanie najważniejszą cechą idealnego kandydata startującego w wyborach samorządowych jest uczciwość. Polacy niemal powszechnie (95%) uważają, że jest bardzo ważne, aby kandydat na wójta gminy czy prezydenta miasta był człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym. W drugiej kolejności idealny kandydat jest człowiekiem znającym i rozumiejącym problemy zwykłych ludzi – tę cechę 85% Polaków uważa za bardzo ważną. Niewiele mniejszy odsetek respondentów (83%) oczekuje od idealnego prezydenta miasta, burmistrza lub wójta gminy, że będzie posiadał odpowiednie kompetencje i kwalifikacje.

Postrzegane jako mniej ważne, ale również pożądane są takie cechy: doświadczenie w pracy samorządowej, reprezentowanie interesów większości mieszkańców oraz długoletnie zamieszkiwanie w danym mieście, gminie. Ponad cztery piąte badanych uważa, że idealny prezydent miasta lub wójt gminy powinien mieć już doświadczenie działalności samorządowej za sobą i być reprezentantem większości zamieszkującej dane miasto lub gminę. Około 40% respondentów uważa te cechy za bardzo ważne i podobny odsetek (około 40%) – za raczej ważne. Nieco mniej ważne (81% w sumie „bardzo ważne” i „raczej ważne”) jest, aby kandydat na wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta był jego długoletnim mieszkańcem.

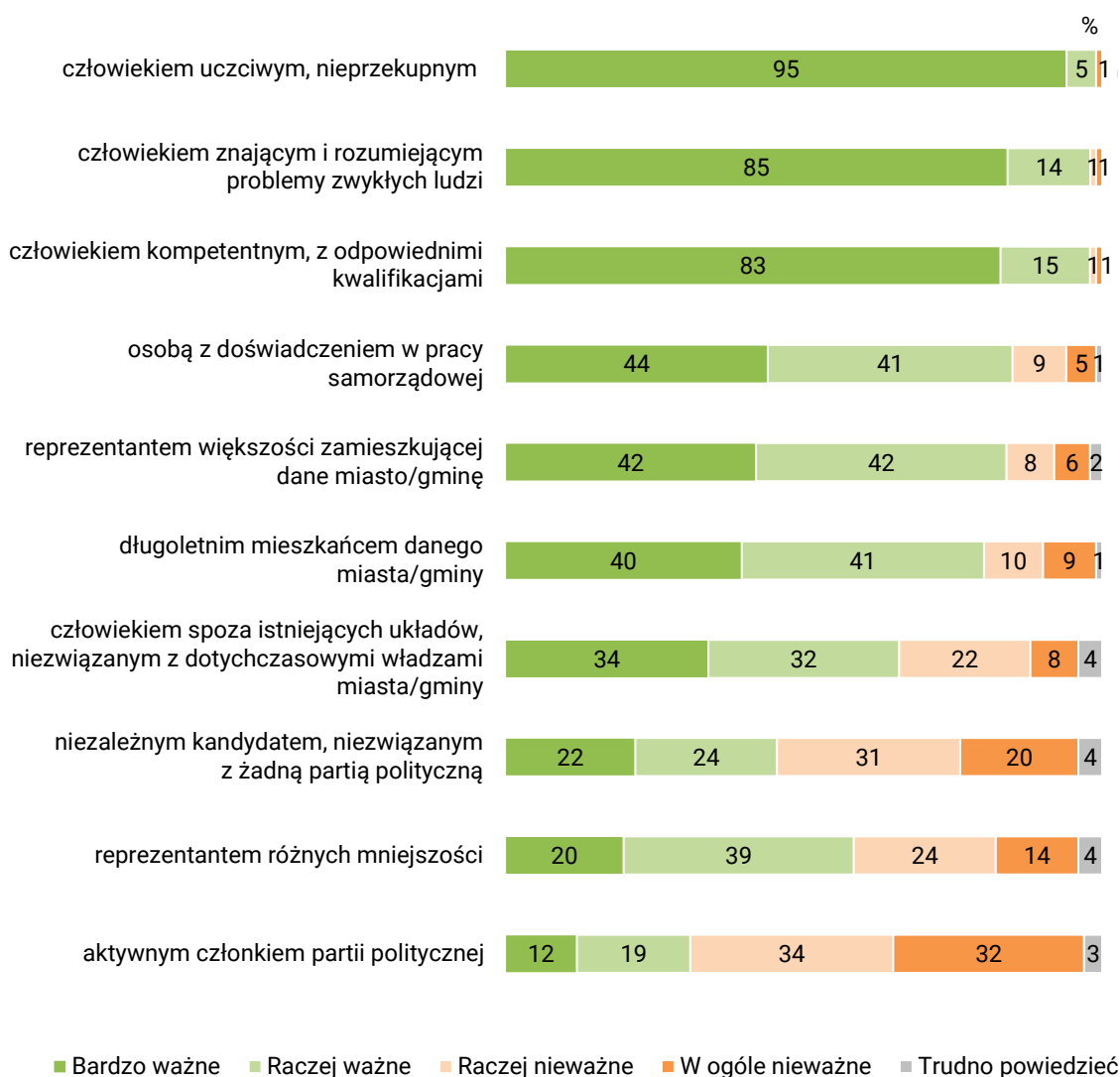
Mniejsza zgodność wśród ankietowanych dotyczy innych badanych atrybutów idealnego włodarza miasta czy gminy. Ponad jedna trzecia (34%) uważa za bardzo ważne, aby kandydat był człowiekiem spoza istniejących układów, niezwiązanym z dotychczasowymi władzami miasta lub gminy. Niewiele mniejszy odsetek ankietowanych uznaje tę cechę za raczej ważną (32%), ale dla około jednej trzeciej (30%) jest to nieważne. Stosunek do niezależnych kandydatów, niewiązanych z żadną partią polityczną, wyraźnie dzieli Polaków – 46% chciałoby, żeby kandydat nie był związany z żadną partią, 51% uważa, że jest to nieważne, co pozwala przypuszczać, że kwestia przynależności do partii (lub nie) jest postrzegana przez pryzmat lokalnych kontekstów: miejscowych ugrupowań, mających swoich kandydatów, i doświadczeń z niezależnymi prezydentami miasta lub wójtami gminy.

¹ Badanie „Włodarze” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganym komputerowo (CATI) w okresie od 12 do 15 lutego 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

Reprezentowanie interesów różnych mniejszości jest dla dominującej części badanych raczej ważnym atrybutem idealnego kandydata w wyborach samorządowych – uważa tak prawie dwie piąte (39%) Polaków, a kolejna jedna piąta badanych (20%) postrzega to zadanie jako bardzo ważne. Jednocześnie dla blisko co czwartego respondenta (24%) jest to raczej nieważne, a 14% uważa reprezentowanie interesów mniejszości za w ogóle nieważną cechę idealnego włodarza miasta lub gminy. Najbardziej wskazywane jako ważne jest, aby kandydat na prezydenta miasta lub wójta gminy był aktywnym członkiem partii politycznej – większość badanych (66%) uważa to za cechę nieważną, mniej niż jedna piąta (19%) – za raczej ważną i tylko 12% respondentów jest zdania, że jest to bardzo ważne.

CBOS

RYS. 1. Jaki powinien być, Pana(i) zdaniem, idealny kandydat na prezydenta miasta, burmistrza lub wójta? Czy, dla Pana(i) osobiście, ważne jest, aby był:

Interesujący obraz wyłania się z porównania odpowiedzi na pytanie, na ile ważne jest, aby kandydat na prezydenta miasta, burmistrza lub wójta gminy był aktywnym członkiem partii politycznej, wśród wyborców różnych ugrupowań. Wyłoniliśmy je na podstawie pytania o to, na kogo ankietowani by głosowali, gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższą niedzielę. Wśród zwolenników Prawa i Sprawiedliwości 26% uważa za bardzo ważne powiązanie kandydata na włodarza miasta z partią. W sumie prawie połowa (48%) sympatyków PiS widziałaby jako idealnego prezydenta lub wójta reprezentanta partii i jest to najwyższy odsetek spośród wszystkich elektoratów. W drugiej kolejności wyborcy Lewicy uważają za bardzo ważne, aby kandydat był aktywnym członkiem partii politycznej, ale w tej grupie odsetek wynosi 14% (a kolejne 15% – raczej ważne). Najmniej przywiązani do tego, aby kandydat w wyborach samorządowych był aktywnie działającym członkiem partii, są badani, którzy w wyborach parlamentarnych głosowaliby na Trzecią Drogę (37% z nich uważa to za w ogóle nieważne) i Konfederację WiN (42%).

TABELA 1

Na kandydata której partii/ ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, dla Pana(i) osobiście, ważne jest, aby kandydat na prezydenta miasta, burmistrza, wójta gminy był aktywnym członkiem partii politycznej?				
	Bardzo ważne	Raczej ważne	Raczej nieważne	W ogóle nieważne	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Prawo i Sprawiedliwość	26	22	26	23	3
Koalicja Obywatelska	9	17	46	29	0
Trzecia Droga	2	16	43	37	3
Lewica	14	15	37	34	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	2	20	33	42	3
Trudno powiedzieć	9	26	27	33	5

Ranking ważności omówionych cech idealnego kandydata na włodarza gminy lub miasta pokazuje rozkład odpowiedzi na pytanie o dwa najważniejsze atrybuty. Postawieni przed koniecznością wyboru co najwyżej dwóch cech Polacy najczęściej wskazują na bycie człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym (64%), a następnie, niemal *ex aequo*, człowiekiem kompetentnym, z odpowiednimi kwalifikacjami (39%) oraz znającym i rozumiejącym problemy zwykłych ludzi (38%). Potwierdza to wyniki uzyskane na podstawie wcześniejszych pytań.

Natomiast w dalszej kolejności ważne jest doświadczenie w pracy samorządowej i długoletnie zamieszkiwanie na terenie miasta lub gminy, której włodarzem kandydat chce zostać. Jeszcze mniej ważne jest bycie osobą niezależną, niezwiązaną z żadną partią oraz reprezentantem większości zamieszkującej dane miast lub gminę. Listę najważniejszych atrybutów idealnego kandydata na prezydenta, burmistrza lub wójta zamyka działalność partyjna (1%).

RYS. 2. Które z cech idealnego prezydenta miasta, burmistrza, wójta są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze? Czy najważniejsze jest to, żeby był:

Odsetki nie sumują się do 100%, bo badani mogli wskazać dwie cechy

Wśród elektoratów poszczególnych partii politycznych ważność cech idealnego prezydenta miasta lub wójta gminy jest nieco inna. Wyborców Prawa i Sprawiedliwości cechuje wyższy na tle pozostałych ugrupowań odsetek osób, dla których do dwóch najważniejszych cech zaliczają reprezentowanie większości zamieszkującej dane miasto lub gminę, a mniejszy niż w pozostałych elektoratach odsetek wskazań – na doświadczenie w pracy samorządowej. Osoby głosujące w wyborach parlamentarnych na Koalicję Obywatelską rzadziej niż wyborcy pozostałych partii uważają za najważniejsze, aby kandydat na prezydenta miasta lub wójta gminy był człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym. Zwolennicy Trzeciej Drogi wyróżniają się częstszym niż w innych elektoratach podkreśleniem znaczenia znajomości i rozumienia problemów zwykłych ludzi przez kandydata na prezydenta lub wójta oraz jego długoletnie zamieszkiwanie miejscowości, której zamierza być włodarzem. Wyborcy Lewicy częściej niż pozostali do najważniejszych atrybutów idealnego kandydata na prezydenta, burmistrza lub wójta zaliczają reprezentowanie interesów różnych mniejszości oraz bycie poza

istniejącymi układami, niezwiązanym z dotychczasowymi władzami gminy lub miasta. Ankietowani, którzy w wyborach parlamentarnych oddaliby głos na Konfederację WiN najczęściej ze wszystkich elektoratów do najważniejszych cech kandydata na prezydenta lub wójta zaliczają bycie człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym oraz kompetentnym, z odpowiednimi kwalifikacjami.

TABELA 2

Które z cech idealnego prezydenta miasta, burmistrza, wójta są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze? Czy najważniejsze jest to, żeby był:	Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość	Koalicja Obywatelska	Trzecia Droga	Lewica	Konfederacja Wolność i Niepodległość
	w procentach				
– człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym	65	58	61	62	69
– człowiekiem znającym i rozumiejącym problemy zwykłych ludzi	39	35	44	31	41
– człowiekiem kompetentnym, z odpowiednimi kwalifikacjami	34	50	42	45	53
– reprezentantem większości zamieszkującej dane miasto/gminę	12	7	6	8	5
– długoletnim mieszkańcem danego miasta/gminy	12	11	13	6	12
– niezależnym kandydatem, niezwiązanym z żadną partią polityczną	9	8	7	6	5
– człowiekiem spoza istniejących układów, niezwiązanym z dotychczasowymi władzami miasta/gminy	6	6	5	9	4
– osobą z doświadczeniem w pracy samorządowej	6	15	15	14	10
– aktywnym członkiem partii politycznej	5	1	0	0	0
– reprezentantem różnych mniejszości	3	5	1	8	0
Trudno powiedzieć	1	0	0	3	0

Odsetki nie sumują się do 100%, bo badani mogli wskazać dwie cechy

Wielkość miejsca zamieszkania badanych różnicuje postrzeganie najważniejszych cech idealnego kandydata: mieszkańcy wsi częściej niż pozostali zwracają uwagę na to, aby kandydat był człowiekiem spoza istniejących układów, a najrzadziej ze wszystkich grup wskazują jako bardzo ważne, aby miał doświadczenie w pracy samorządowej. Mieszkańcy miast liczących do 20 tys. ludności wyróżniają się większą wagą przykładaną do tego, by kandydat był człowiekiem znającym i rozumiejącym problemy zwykłych ludzi, a mniejszą niż pozostali – do jego uczciwości. Zaś ankietowanym z największych miast (500 tys. ludności lub więcej) częściej zależy, aby kandydat na prezydenta miasta miał odpowiednie kompetencje i reprezentował różne mniejszości, a rzadziej niż pozostali zwracają uwagę na jego znajomość problemów zwykłych ludzi.

TABELA 3

Które z cech idealnego prezydenta miasta, burmistrza, wójta są, Pana(i) zdaniem, najważniejsze? Czy najważniejsze jest to, żeby był:	Miejsce zamieszkania				
	Wieś	Miasto do 19 999	20 000 – 99 999	100 000 – 499 999	500 000 lub więcej mieszk.
	w procentach				
– człowiekiem uczciwym, nieprzekupnym	67	57	61	67	63
– człowiekiem kompetentnym, z odpowiednimi kwalifikacjami	35	34	34	48	55
– człowiekiem znającym i rozumiejącym problemy zwykłych ludzi	39	50	37	35	27
– długoletnim mieszkańcem danego miasta/gminy	10	12	12	9	11
– osobą z doświadczeniem w pracy samorządowej	9	14	13	12	13
– reprezentantem większości zamieszkującej dane miasto/gminę	9	9	8	1	7
– niezależnym kandydatem, niezwiązanym z żadną partią polityczną	9	8	11	7	2
– człowiekiem spoza istniejących układów, niezwiązanym z dotychczasowymi władzami miasta/gminy	9	7	5	7	5
– reprezentantem różnych mniejszości	1	3	5	1	8
– aktywnym członkiem partii politycznej	2	0	1	2	1
Trudno powiedzieć	0	0	3	1	0

Odsetki nie sumują się do 100%, bo badani mogli wskazać dwie cechy